

ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา

ต่อเพราะ ดอละ*, จรุณี แก้วเอียน**, นิตยา เรืองแป้น***

* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

** รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา (2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา (4) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา (5) หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ (6) ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2563 จำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ทดสอบค่าเอฟ การเปรียบเทียบพหุคูณโดยใช้วิธีการของเชฟเฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. เปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน 4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน 5. ข้อเสนอแนะด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความมั่นใจในการพูด พูดอย่างมีประสิทธิภาพและตรงประเด็น ควรส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีให้กับครูและบุคลากร ส่วน

ด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารควรร่วมวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน ควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบท

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม; การบริหารงานวิชาการ

*Multicultural Leadership and Academic Administration Of School Administrators
under Yala Primary Educational Educational Service Area Office*

Toheroh Dola*, Jarunee Kao-ian**, Nittaya Ruangpan***

* Student of Majester, program in Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

** Assoc. Prof. Dr. program in Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

***Asst. prof. Dr. program in Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of multicultural leadership management under Yala Primary Educational Service Area Office (2) to study the level of academic administration of educational institution administrators (3) to compare leadership multicultural perspectives of school administrators with gender, age, educational level work experience and size of educational institutions (4) to compare academic administration of educational institution administrators with gender, age, educational level work experience and size of educational institutions (5) to find the relationship between multicultural leadership and academic administration of educational institution administrators (6) to compile recommendations on multicultural leadership and academic administration of administrators academy under the provincial primary education service area office. The sample used in this research consisted teachers under the Yala provincial primary education service area office. There were 357 people working in the academic year 2020. The tool used in this research was a questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage values, average scores, standard deviation, t-Test, F-Test, multiple comparison using Scheffe's method and correlation coefficient Pearson's Simple.

The results showed that 1. The level of multicultural leadership of school administrators under the office of primary education area, Yala province in overall and in each aspect were at a high level. 2. The level of academic administration of educational institute administrators under the office of primary education area, Yala province in overall and in each aspect were at a high level. 3. The comparison of the multicultural leadership of the school administrators, primary educational service, Yala province, according to the variables of genders, ages, educational degrees, working experiences and size were not

different. 4. The relationship between multicultural leadership and academic administration of school administrators under the Yala provincial primary education service Area office, overall, there was positive with a high degree of correlation 5. The suggestions about the multicultural leadership of the school administrators, there were as follow: the administrators should speak confidently, to the point and effectively, support good relationships among teachers and staffs. In term of, the academic administration of the school administrators should participate in the analysis of the core curriculum and the problem of community needs. School curriculum should be updated and appropriate to the context.

Key words : Leadership ; Multicultural Leadership ; Academic Administration

บทนำ

การศึกษาถือเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์เราทุกคนในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนในชาติจำเป็นต้องได้รับการศึกษาในหลากหลาย เพราะถือว่าการศึกษาคือกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สามารถรู้จักการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งแท้จริงนั้นการศึกษาเปรียบเสมือน “เสาหลักของชีวิต” ของมนุษย์ทุกคนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

การจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จะมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากพื้นที่อื่นๆ ในประเทศ เพราะมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิตมีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่ชัดเจนและมีความพิเศษกว่าพื้นที่อื่นๆ ในประเทศไทย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงต้องแสดงภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับและมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นผู้นำให้กับบุคลากรอื่นในสถานศึกษา เพื่อนำมาซึ่งการปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งเตรียมพร้อมที่จะบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์และการกระจายอำนาจทางการบริหาร

สภาพการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กำลังประสบปัญหาและต้องอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่วิกฤติและอันตรายนานาประการ ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ขาดโอกาสการเข้ารับบริการทางการศึกษาในระบบจำนวนมากและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติมากนั้นถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเลยทีเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา ปัญหาที่พบมาก คือ การแบ่งแยกของนักเรียนชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม การจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาเป็นช่วงที่นักเรียนไทยพุทธและนักเรียนไทยมุสลิมมีโอกาสได้เรียนร่วมกันในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล แต่เมื่อถึงระดับมัธยมศึกษาในขณะที่นักเรียนไทยพุทธเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนเอกชนทั่วไป นักเรียนไทยมุสลิมส่วนใหญ่จะย้ายไปเรียนที่โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากมีการเรียนการสอนวิชาศาสนาที่เข้มข้นกว่า จึงส่งผลให้เด็กนักเรียนทั้งสองกลุ่มเริ่มแยกออกจากกันและอาจแยกจากกันโดยสิ้นเชิงในที่สุด เมื่อถึงระดับอุดมศึกษานักเรียนไทยมุสลิมเลือกเรียนในสถาบันอุดมศึกษาอิสลามที่มีในประเทศหรือต่างประเทศ รัฐบาลได้มีนโยบายที่ต้องการให้พื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัด

นราธิวาส จังหวัดสตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา เป็น “เขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้” ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคนและสังคมของประเทศให้มีคุณภาพต่อไป (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ , 2552 : 79 - 82)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และศักยภาพของผู้เรียน รวมถึงบุคคลในชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มาจากพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของผู้คนในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันและขจัดปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นประเด็นสำคัญและมีความท้าทายโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความต้องการและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ซึ่งประกอบไปด้วยชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา และระดับของศักยภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน (เอ แอล คาวานอฟ, A.L. Kavanaugh, 2005 : 19 ; อ้างถึงใน เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2555 : 38) สอดคล้องกับ ยามิละห์ สาและ (2562 : 175) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการมีส่วนร่วมในงานชุมชนสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการมีส่วนร่วมในงานชุมชนสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี พบว่า ผลการประมวลผลปัญหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมได้แก่ ผู้บริหารยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ผู้บริหารขาดความมั่นใจในเรื่องของการพูดที่มีประสิทธิภาพขาด การส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีให้กับครูและบุคลากร ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมพหุวัฒนธรรม และผู้บริหารไม่ยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารงานภายใต้ความแตกต่างทางศาสนา และวิถีชีวิต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บรรจง พำรุงแสง (2551 : 12-13) ได้ศึกษาพหุวัฒนธรรมศึกษาชายแดนภาคใต้ : แนวทางสู่การปฏิรูปการศึกษา พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการศึกษาของเยาวชนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ปัจจุบันมีการแสดงความความคิดเห็น ทั้งจากบุคลากรและนักเรียนต่อปัญหาทางการจัดการศึกษาที่ รัฐควรปรับปรุง กล่าวคือ ปัญหาหลัก ได้แก่ ปัญหาการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่ต้องปรับให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่น ปัญหาคุณภาพการศึกษา การกระจายอำนาจทางการศึกษาและการส่งเสริมบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาการส่งเสริมท้องถิ่นใหม่บทบาท ทั้งการรับรู้ปัญหาการแก้ไขปัญหาและการเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เอง เช่น การศึกษาทั้งหลักสูตรและบุคลากรที่เป็นไปตามความต้องการท้องถิ่นการปรับนโยบายการบริหารการศึกษาเพื่อคืนการศึกษาแก่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นทิศทางใหม่สำหรับการแก้ไขและเยียวยาปัญหาการศึกษาของภาคใต้เพราะว่าการรวมศูนย์อำนาจทางการบริหารการศึกษา หลักสูตรการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา ส่งผลกระทบรุนแรงต่อสภาพการจัดการศึกษาของ

ท้องถิ่นมาโดยตลอด ดังนั้น ทิศทางการแก้ไขปัญหาระดับนโยบายและการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงอัตลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลัก การบูรณาการทางสังคม วัฒนธรรม สู่แนวทางการจัดการเรียนการสอนมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาแนวพหุวัฒนธรรมสำหรับท้องถิ่นทั้งปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีความสามารถในการสื่อสาร การพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร การสนับสนุนทรัพยากร และการมีคุณธรรม

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารจัดการสถานศึกษา เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ (สุพชาติ ชุ่มชื่น, 2554 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้กำหนดไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระคล่องตัวและสามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถือการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ถือเป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สถิตชัย วรรณทวนิช, 2553 : 144 – 145) นอกจากนั้น ผลการวิเคราะห์เจาะลึกการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 2 (ปี 2553) โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทั้งรอบแรกและรอบสอง พบว่า การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำที่สุดของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภา, 2554 : 1 - 70)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางการวางแผน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา

2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา
4. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา
5. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา
6. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการสร้างอิทธิพล โน้มน้าว จูงใจคนหรือกลุ่มอื่นทำตามความคิดเห็นความต้องการของตนเองด้วยความเต็มใจ ยินดีที่จะให้ความร่วมมืออาศัยศิลปะพร้อมกับพฤติกรรมแสดงออกมาเพื่อเป็นการควบคุมและผลักดันการดำเนินงานต่างๆ ภายในองค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลาที่แสดงออกถึงการสร้างความตระหนัก เพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างลุล่วงตามจุดหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ความสำคัญของบุคคลจากหลากหลายวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ เชื้อชาติ เพศ ศาสนาและลักษณะเฉพาะอื่นๆ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ท่ามกลางความขัดแย้ง ทั้งในการใช้ชีวิตประจำวัน และการทำงาน โดยลักษณะของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กรด้านการสนับสนุนทรัพยากร และด้านการมีคุณธรรม ตามรายละเอียด ดังนี้

1. การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ผู้บริหารเข้าใจวัฒนธรรมของตนเอง วิถีชีวิต เชื้อชาติ ช่วงชั้นอายุ ศาสนา เข้าใจวัฒนธรรมย่อยทางเพศ โดยมีข้อมูลวัฒนธรรมองค์กรและข้อมูลวัฒนธรรมของชาติอื่นอย่างถูกต้อง หลีกเลี่ยงการประทุษร้ายทางวัฒนธรรม และจัดการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้

2. การมีความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ภาษากลางหรือภาษาท้องถิ่นในการติดต่อสื่อสาร มุ่งเน้นเรื่องของการพูดและเขียนที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการฟังและอ่านอย่างรอบคอบและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถทำงานร่วมกันได้

3. การพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร หมายถึง ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับตนในองค์กรและภายนอกองค์กร ปลุกฝังวัฒนธรรมที่หลากหลายสร้างความตระหนักให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการรับผิดชอบร่วมกัน สร้างพลังร่วมทางวัฒนธรรมในการทำงานให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา และกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการเรียนรู้

4. การสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยผู้บริหารจัดทำหลักสูตรการสอนที่วัฒนธรรมที่หลากหลาย จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ พัฒนาสภาพแวดล้อมสำหรับการส่งเสริมพหุวัฒนธรรม การกำหนดการแต่งกายที่เหมาะสม พัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เชิงพหุวัฒนธรรม

5. การมีคุณธรรม หมายถึง ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม โดยผู้บริหารสร้างความตระหนักทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในการตัดสินใจ ตระหนักถึงหลักธรรมาภิบาล ยึดหลักสามัคคีธรรม ยึดหลักประชาธิปไตย มีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรม และความเสียสละ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติหรือการดำเนินการด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา 17 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การรวบรวมข้อมูล และกำกับ ดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษานำมาพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามแบบแผนการเรียน ได้แก่ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการ ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดให้มีการวิจัย และการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เอง จัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม โลก และให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญเหตุการณ์ และการประยุกต์ ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ การประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชน ทุกฝ่าย

6. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดและ ประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ จัดให้มีการวัดผลประเมินผล พร้อมพัฒนาเครื่องมือ และเทียบโอนผลการเรียน ประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ช่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน พัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล จัดระบบ สารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการประเมิน การเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กำหนดนโยบายทางการใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทบทวน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษามาพัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ครูรวบรวม และ เผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมี ความหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้อง คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการสวนสุขภาพ สวนวรรณคดี และสวนหนังสือ จัดระบบ ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัด เส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ พร้อมทั้ง ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและ นอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ และเชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว หมายถึง การกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา จัดระบบงาน โครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน พัฒนาครูให้ได้รับความรู้เรื่อง จิตวิทยา การแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียน คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะ อนุกรรมการแนะแนว พร้อมทั้งดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษาองค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่าย การแนะแนว และเชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาด้านระบบประกันคุณภาพภายในและด้านมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชน จัดระบบบริหารและสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์) ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมิง (Deming Cycle) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกคน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๑ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในเรื่องสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาจัดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสถาบันต่าง ๆ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติ ร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่วิเคราะห์ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริม ประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ ตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากร จัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆเกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,314 คน จากสถานศึกษา 211 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากกลุ่มประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973 : 1088 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2557 : 55) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement) ได้จำนวน 357 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม มี 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ของ บอร์ดาส (Bordas, 2009 ; อ้างถึงใน ศรีมณฑา เกษสาคร, 2554 : 46) ซึ่งได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีความสามารถในการสื่อสาร การพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร การสนับสนุนทรัพยากร การมีคุณธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบบลิเคิร์ต (Likert Scales) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 313)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ทั้ง 17 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงานสถานศึกษา

ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบบลิเคิร์ท (Likert Scales) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 313)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความร่วมมือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง 2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง 3. ผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ซึ่งผู้วิจัยจะไปขอรับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามคืน จำนวน 357 ฉบับ 4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง

1.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของเบสต์ (Best, 1977 : 531)

1.3 วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของเบสต์ (Best, 1977 : 531)

1.4 วิเคราะห์ค่า t-test โดยเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตาม เพศ

1.5 วิเคราะห์ค่า t - test โดยเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตาม เพศ

1.6 วิเคราะห์ค่า F - test โดยเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตาม อายุระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

1.7 วิเคราะห์ค่า F - test โดยเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

1.8 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง

สำหรับการนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาแปลผลความสัมพันธ์ ถ้าหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองไม่สัมพันธ์กัน ถ้าหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เป็น 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ กล่าวคือ ถ้าเป็นไปในทางบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน ถ้าเป็นไปในทางลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามหรือผกผันกัน

การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ของ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation ; อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553 : 316)

1.9 ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา นำมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยการประมวลความคิดเห็นในแต่ละด้าน และนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 357 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 89.90 และเพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็น ร้อยละ 10.10 มีอายุ 30-50 ปีมากที่สุด จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 81.0 รองลงมา คือ อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 92.20 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็น

ร้อยละ 7.8 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีมากที่สุด จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 และมีผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมากที่สุด จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ ขนาดกลาง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 และขนาดใหญ่ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

2 ระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับความหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีคุณธรรม และด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร

3. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน

7. ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม

1.1 ด้านการยอมรับความหลากหลาย คือ ผู้บริหารควรสร้างความมั่นใจในเรื่องของการพูดที่มีประสิทธิภาพตรงประเด็น

1.2 ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีให้กับครูและบุคลากร

1.3 ด้านการสนับสนุนทรัพยากร คือ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ

1.4 ด้านการมีคุณธรรม คือ ผู้บริหารควรยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารงานภายใต้ความแตกต่างทางศาสนาและวิถีชีวิต

2. ด้านการบริหารงานวิชาการ

2.1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือ ผู้บริหารควรจัดการอบรมเรื่อง สาระหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารเน้นเรื่องหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ คือ ผู้บริหารควรกำกับ ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้เป็นไปตามแผนวิชาการ

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรสอดส่อง ดูแล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้บริหารควรจัดสรรครูผู้สอนที่ตรงตามวิชาเอก ผู้บริหารควรพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการด้วยโอกาสและมีความสามารถพิเศษผู้บริหารควรร่วมวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงหลักสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรร่วมวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงหลักสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน

2.5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ/นวัตกรรมที่หลากหลาย ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารควรให้ครูติดตามพัฒนาการอ่านเขียนให้มากที่สุด

2.6 ด้านการวัดและการประเมินผล คือ ควรมีการปรับปรุงแบบฟอร์มในการวัดและประเมินผลให้สะดวกต่อครูผู้สอน ควรมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและการประเมินผล ผู้บริหารควรเน้นให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

2.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรพัฒนาครูด้าน การวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยให้มาก เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรให้ส่งเสริมให้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณและบุคลากรดูแล และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีความต่อเนื่อง

2.9 ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียน การสอนตามปฏิทินอย่างชัดเจนและต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

2.10 ด้านการแนะแนว คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ตามปฏิทินอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ผู้บริหารควรดูแลงานนิเทศอย่างจริงจัง

2.11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ ผู้บริหารควรทำงาน ร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ผู้บริหารควรดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู เข้ารับการอบรมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ ผู้บริหารควรสนับสนุนการให้บริการ กับผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาใช้บริการห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้บริหารควรให้บริการสถานที่ใน การจัดกิจกรรมทางวิชาการของชุมชน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการแก่ชุมชนตาม ความต้องการ ของชุมชน

2.13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผู้บริหารควร จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรประสานขอความ ร่วมมือจากปราชญ์ชาวบ้านในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักเรียน ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการ ประชุมปกครองนักเรียน ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนและร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น

2.14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา คือ ผู้บริหารควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อ บุคคล ครอบครัวหน่วยงานอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารควรสนับสนุนการ จัดกิจกรรมทางวิชาการขององค์กรอื่นๆ ตามเหมาะสม ผู้บริหารควรให้มีการสำรวจความต้องการสนับสนุน วิชาการกับวิชาการ ของบุคคลครอบครัว องค์กร สถานประกอบการ และหน่วยงานอื่น ๆ

2.15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาผู้บริหารแจ้ง ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการอย่างชัดเจน

2.16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรพิจารณาเนื้อหา ภาษาที่ใช้ของหนังสือ แบบเรียนมีความถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน ผู้บริหารควรพิจารณาเนื้อหาไม่ ขัดต่อความมั่นคงของชาติและไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี ครูควรประเมินหนังสือเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถ ของผู้เรียน

2.17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ผู้บริหารควรจัดตั้งงบประมาณในการ สนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการเรียนรู้อให้ ทันสมัย ผู้บริหารควรประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการวิจัยที่ได้นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีความสามารถในการสื่อสาร การพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร การสนับสนุนทรัพยากร การมีคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนกร มังคละศิริ (2555 : ง) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยามิละห์ เจ๊ะซอ (2559 : 175 - 179) ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ได้นำเสนอทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ นนกร มังคละศิริ (2560 : 87) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำแนกตามตัวแปรเพศ จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ยามิละห์ เจ๊ะซอ (2559 : 175 - 179) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ทำงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับ ยามีละ สาและ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการมีส่วนร่วมในงานชุมชนสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีจากผลการวิจัย พบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการมีส่วนร่วมในงานชุมชนสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งผู้บริหารควรเพิ่มระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในองค์กร คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีให้กับครูและบุคลากร

1.2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ผู้บริหารควรจัดตั้งงบประมาณในการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย ผู้บริหารควรประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความสามารถในการจัดการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ และในด้านอื่นๆ ที่แตกต่างออกไปจากการทำวิจัยในครั้งนี้

2.3 ควรศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนในโรงเรียนอื่นๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและช่วยเหลือตรวจทานข้อมูล ให้ข้อคิดอีกแง่มุมต่างๆ อย่างดียิ่งจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ท่านแรก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.จรูณี แก้วเอียน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ท่านที่สอง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เรืองแป้น อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โดย ท่านที่สาม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวิรัตน์ ไชยมภู ท่านที่สี่ คือ ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตรวจสอบเล่มวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือและขอขอบพระคุณสถาบันการศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถาบันการศึกษา คณะครูในจังหวัดยะลาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรีวงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- นนกร มังคละศิริ. (2555). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บรรจง ฟารุ่งแสง และคณะ (2554). การปฏิรูปการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สายน้ำ.
- ยามีละห์ เจ๊ะซอ. (2559). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยามีละห์ สาและ (2562). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมกับการมีส่วนร่วมในงานชุมชนสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ศรีมณา เกษสาคร. (2554). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำพหุวัฒนธรรมของหัวหน้าสาขาวิชาภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตชัย วรรณทวนิช. (2553). ผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ กุหลาบวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศม.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2552). ภาวะผู้นำ. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5-8. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภา. (2554). ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561. กรุงเทพฯ ฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ ฯ : บั๊ค พอยท์.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง (2555). ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Bordas, J. (2009). “White men and women can’t lead everyone_ : Eight ways to practice multicultural age.”. Public Management 91.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory Analysis. New York: Harper and Row.

